

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrațiunii (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Asociațiunea

pentru cultura poporului român.

Cred că vor fi mulți dintre cetitorii nostri, cari încă nu vor fi știind ce însoțire este aceasta și ce scop urmărește. Drept aceea aflăm de lipsă a descrie împrejurările între cari s'a întemeiat, scopul care îl urmărește, greutățile ce împină din partea contrarilor, și în urmă datorința noastră față de această măreață, întreprindere cu menire culturală.

La câțiva ani după desrobirea țeranului român și ștergerea iobăgiei, fruntașii neamului nostru pătrunși în sufletul lor de iubirea scumpei noastre națiuni, încălziiți în inimile lor de dorul înaintării, deșteptării și luminării plugarului român, a pus temelie acestei însoțiri.

Îndoeală nu încap, că voință tare, lucru mult, înțelepciunea fruntașilor și jertfele grele 'i-a ajutat, ca să poată pune fundamentul „Asociațiunii Transilvane”. Aceasta s'a întâmplat sub așa numitul regim provisoriu din anii 1861 — 2. Vremurile și pe atunci erau grele pentru poporul nostru, totuși sub o stăpânire dreaptă nemțească s'a putut întemeia.

Scopul acestei însoțiri este, — după-cum și din numire se vede, ca prin adunare de mijloace bănești să pună în mișcare înaintarea culturală a poporului român. Adecă „Asociațiunea” n'are alt

scop, decât unind inteligența și poporul cu dare de mână, iubire de neam și dragoste de deșteptare, se adune bani din care să poată face școli, să poată da ajutoare băieților săraci, cari învață bine, ca să poată învăța la școale, de altă parte să dea stipendii tot copiilor orfani și săraci, ca să poată învăța deosebite măiestrii.

După-cum din aceste vedem, scopul este sfânt: a crește și deștepta copiii orfani, tineri lipsiți de mijloace, ca din aceia să se facă cetățeni buni și folositori patriei, de altă parte oameni de onoare și folositori neamului din care fac parte.

Așa „Asociațiunea” de o parte lucră ca să poată scăpa din sărăcie, decadență și vieată desfrănată o mulțime de orfani, pe cari îi ajută să învețe ceva măiestrie, de altă parte obosește ca copiii înțelepți și cu purtare bună să poată fi crescuți și deșteptați și atunci, dacă părinții acelora n'ar avea stare și avere să-i poată crește.

Mai poate fi oare alt scop mai mareț, sfânt și creștinesc ca acesta?

Pe lângă toate acestea stăpânirea ungurească de astăzi, care numai de banii nostri, de soldații nostri și de sudoarea noastră se îngrijește, ca să o poată lua și cu execuția; dorește ca să ne zădărnicească și această unică însoțire culturală, care am moștenit-o dela o stăpânire provisorie nemțească.

De lungă vreme pândeste stăpânirea ca vulturul și lupul prada sa, ca să poată oprî lucrarea binefăcătoare a acestei însoțiri. De mult stă vrășmașul la pândă, ca să poată intra și cu ori-ce preț să ne zădărnicească munca și sudoarea și jertfa părinților și fraților nostri, adunată cu multă trudă.

Conducătorii acestei însoțiri, de un șir de ani, s'au purtat cu multă grije, înțelepciune și acurateță, ca să nu poată da vrășmașului nici atâta privilegiu de nedumerire, cât este negru sub unghie. În-sași stăpânirea dela pândă s'a oboșit ca să tot aștepte ceva privilegiu. Așa fiind, a trebuit să facă ceva privilegiu și la vremea sosită 'și-a vîrit mregea în apa limpede ca cristalul, ca turbure să o facă. La asemenea întreprinderi numai începutul este greu.

Așa s'a întâmplat și aci: mai întâiu ministrul de culte și instrucțiune sub motivul, că statutele nu corăspund deplin legilor, a ordonat, că trebuie schimbate.

Comitetul „Asociațiunii” ca pururea nisnitor de a fi element de ordine și onoare s'a pus la lucru și în adunarea generală din anul trecut, ținută la Blaj, a întocmit statutele de așa, încât a crezut că încungiură amestecul temut al guvernului, și Asociațiunea va rămânea ne atinsă. Apoi le-a subșternut pentru aprobare.

După-cum era de prevăzut, în zilele trecute statutele au fost înapoiate dela ministru cu o îndrumare: ca „Asocia-

FOIȚA.

Unde îl duce pe om beția și unde trezvia.

O istorie adevărată din vieța gospodarului țeran
Nicolaie al I. Ioan Logodin
din Mamaieștii noi în Bucovina.

Mulți oameni, cari odată știeau că eram bețiv și calic, și cari mă ved acum gospodar de frunte, treaz și de treabă, ar dori să știe ce m'a pus la cale de m'am lăpădat de beție și am început o vieată trează. Când eram încă băeat tiner, nu știam nimica de beție, pentru-că nu m'am fost dat la nici o fluișcărie: atunci n'am beut nici rachiu, nici vișnec, nici rum, nici bere, nici rosolie, nici arac, ci numai apă curată din fântână. Pentru aceea părinții mei — de Domnul să odihnească ușor — mă iubiau și se îngrijeau de mine foarte mult. Mama mea 'mi-a făcut cămeși albe, brăuri foarte frumoase și felurite alte lucruri, ear' tata 'mi-a cumpărat un suman nou, berneveci mândri de lână, un co-

joc, o bundiță, o cujmă și o păreche de cioboate — și așa m'am făcut holteiu sdravên. Atuncia aveam 15 ani. Atât ca băeat, cât și ca holteiu nu m'am potrivit nici-odată bețiilor.

Împlinindu-'mi-se douăzeci de ani, m'au luat la oaste. Și la oaste nu mă potriveam nici-odată beuturilor, ci stăruiam din răspuseri de a împlini toate datorințele cătânești. Pentru aceea mă iubeau domnii oficeri foarte mult și într'al doilea an m'au făcut gefreiter, și apoi îndată după aceea căprar, pe când o mulțime dintre camerazii mei, cari știau 'n'ar carte, au rămas cătane proaste numai din pricină, pentru-că le plăcea mai ales petrece-riile și bencheturile și pentru-că nu îplineau slujba împărătească cum se cuvine. Așa 'mi-au trecut cei trei ani la oaste foarte plăcut și foarte iute — și apoi m'am întors sănătos și voios acasă la părinții mei.

De sosirea mea în satul meu și în casa mea părințească s'au bucurat foarte mult neamurile, frații, surorile, uncheșii, mătușile și alții, cari toți se strinseră atunci în casa părinților mei. De bucurie ei au adus rachiu

din cărcimă și începură a mă cinsti. Eu, la început n'am vrut să beau, însă când neamurile mele m'au tot rugat și m'au imbiat, atunci le-am făcut pe voe și am golit întâiași-dată un păhar, apoi al doilea, al treilea, al patrulea — și în sfârșit îmi venia gust deosebit pentru rachiu. De atunci am și început apoi a bea peste măsură și a mă tîrî cu tovarășii mei din sat prin toate cărcimele. Așa petreceam după aceea fluișcărind și huind prin cele cărîme jidovești nu numai zile, ci și nopți întregi.

Odată, când după așa o fluișcărie am sosit tîrziu noaptea acasă, răposatul meu tata îmi zise așa: „Măi băiete, nu faci bine că petreci până așa tîrziu în cărcimă și că te imbeți peste măsură. Uită-te noi nu sîntem avuți, căștigul nostru zilnic e mic și tu risipești așa de ușor căștigul cel amar pe beuturile cele fără preț. Și dacă ar fi numai atîta, dar' tu îți strici și sănătatea, pentru-că rachiuul îi otravă, el îl nimicește și pe cel mai sănătos și mai voinic om. Apoi nu uita, băiete, că rachiuul îi nimicește omului nu nu-

țiunea" se nu se numească „a poporului român“, se nu se deprindă cu darea de stipendii și afaceri economice.

Așa trei cerințe și încă cele mai de frunte dorește stăpânirea a le lua dela această însoțire. Apetitul vine mâncând, noi știm și vedem prin sită. La stăpânirea ungurească de astăzi 'i-ar trebui fondul, adică averea „Asociațiunii“, care este aproape de 300 mii floreni. Cam așa a păpat averea însoțirii Slovacilor „Matica“ de 100 mii fl.

Noi, ca pururea cruțători, sîrguincioși și păstrători, am putut aduna cu multe jertfe atîta avere, din care astăzi se susține o școală de fete aici în Sibiu, care face onoare neamului nostru, din care se împărțesc premii pentru cărți de creștere și economie, din cari se dau stipendii la copii săraci dela școale și măiestrii.

Această avere este spini în ochii guvernului.

Crede oare stăpânirea ungurească, că cu asemenea fapte ne va slăbi? Nu numai atîta avere a consumat lăcomia străină dela poporul român; câmpii, pădurile și șesurile întinse răscumpărate cu sudori de sânge ni-s'au luat. Pe lângă toate acestea, deși am rămas slăbiți în avere, sîntem totuși sănătoși în trup, ca bradul din Carpați stă țeranul și plugarul român, pe glia pămîntului, unde 'l-au așezat străbunii.

Dacă n'are liniște stăpânirea ungurească de această averușcă, dacă îl mîna lăcomia înainte, n'are decât să urmeze cu conștiința păcătoasă și împetrită înainte. După procedura urmată cu averile grănițerilor, după cele isprăvite cu școalele din Beiuș, după luarea fondurilor de cult dela Metropolia sibiiană și blăjană, de loc nu vom fi surprinși de această nouă ispravă.

mai averea, dar' și bunătatea firei și a cugetului seu, el pe cel cuminte, pe cel bun la inimă îl face nebun, rău și fără suflet. Caută, *câtă nenorocire amarnică îi acuma numai în satul nostru din pricina beției, din pricina afurisitului celui de rachiu.* Îndreaptă-te, pocăiește-te, băiete, și lasă-te odată de beuturi, și Dumnezeu te va iubi, te va binecuvînta și te va feri de ori-ce rău. Ear' dacă nu te vei îndrepta, ci vei benchetui mai departe, atunci și Dumnezeu te va părăsi și se va lega de tine numai duhul cel necurat, care te va îndupleca și te va ațîța spre lucruri rele. Adă-ți aminte, băiete, de aceste cuvinte ale mele!

Zicînd așa, bunul meu tată își plecă capul în jos și lacrimi ferbinți îi curgeau peste obraz. Mama mea bătrână ședea pe cuptor și plîngea și ea foarte amar. De prea mare dragoste cătră mine ea nu-mi zicea nimica, dar' lacrimile și suspinele ei îmi arătau foarte răsvedit ce se petrece înlăuntru ei. Eu tîner, ușor la minte, stricat și pe deasupra încă beat, ascultam și nu prea la

Cînd toate acestea se pun la cale din partea stăpînirii, noi le punem pe rîvaș și tare credem, că vine vremea cînd vom pute pofti cu dobîndă capitalul luat cu puterea. Se apropie și vremea, de socoteală. Așa credem noi, cu cât va fi creditul sau împrumutul luat cu sila mai mare, cu atît va fi mai încurcată și grea socoteala, care așa cred o vom ști-o pofti dela contrarul nostru.

După toate aceste vine întrebarea, ce ținută și lucrare trebuie să luăm noi față de volnicia străină, ca să ne apărăm însoțirea noastră.

Ținută noastră trebuie să fie hotărîtă în măsura care dorește vrășmașul a ne slăbi rîndurile, noi trebuie să ne grupăm tot mai tare unul lângă altul. Așa, că dacă va voi stăpânirea lacomă, care dorește a ne oprî dela ajutorarea fiilor și neamurilor noastre, care ne-ar oprî ca să nu facem economie, ca slugi umiliți să fim; atunci așa să fim de grupați ca în loc de a lovî „Asociațiunea“, să lovească în rîndurile noastre.

Față de asemenea lovituri barbare și lipsite de ori-ce simț de dreptate, arma noastră cea mai potrivită este: unirea și protestarea din rășputeri, ca lumea să audă, cum forța și puterea lacomă înfige pumnalul în unicul nostru scut cultural de această natură.

Datorință avem, ca înzecit și însutit să ne grupăm și să pîrtinim cu mai multă iubire, să îmbrătoșem cu mai multă căldură cel mai scump făt al nostru care îl avem noi Românii din Transilvania și Ungaria. Dacă vrășmașul dorește a ni-l răpi, cel puțin să se faceră a-l lua dela sinul și peptul nostru cald, cel puțin să ne găsească la datorița noastră, cînd forța va sosi.

Pentru ajutorarea, spriginirea și îmbrătoșarea prin jertfe de bani, testări de avere luptați preoți cu crucea 'n frunte.

cuvintele părintelui meu. Ântăiu îmi luai pe seamă să mă las de beție, dar' cum a sosit Dumineca, m'am și dus după ameazi ear' la cărcimă și am început ear' a fiușcări. Așa am beut și mai departe rachiu cel puturos și 'l-am beut pînă-ce m'am amețit cu totul.

Cîteva săptămîni după vorbele cele frumoase ale părintelui meu era în sat o nuntă. În ziua atîta a nunții s'au strîns ca de obicei mai toți holteii și mai toate fetele satului ca să joace și să se petreacă. Spre a ne desfăta și a face mai mult chef, casnicii ne cînsteau peste măsură, și noi ne am îmbetat cuc. Ce fel de petrecere e între bețivi, aceea o știe fiecare. Petrecerea noastră la nunta aceea s'a sfîrșit așa, că noi holteii pentru un lucru de nimic am început a ne sfîdî și a ne bate atît de grozav, încît unul dintre noi a rămas așîși ucis de moarte. Eu, beat, cum eram, cînd am zărit înaintea mea pe tovarășul cel mort, îndată 'mi-am venit o leacă în fire și spăriat am tulit-o acasă.

Dar' cum am sosit acasă, vîd că niște oameni cu vornicul vin după mine — vornic

„Biblioteca ambulantă“.

„Gazeta Transilvaniei“ în unul din numerii sei trecuți ne aduce o frumoasă știre dela Brașov.

Subdespărțemîntul din Brașov al „Asociațiunii transilvane“ a întemeiat anume, o bibliotecă așa zisă „ambulantă“ pentru cercul seu. Biblioteca se numește *ambulantă*, pentru-că ea se poartă din sat în sat spre a fi cetită de oameni.

Ea stă din vre-o 4 despărțeminte, fiecare despărțemînt avînd în sine altfel de cărți. De pildă în unul sînt cărți cu cuprins despre cultivarea vitelor și a pămîntului, în altul de petrecere, și așa mai departe.

Comitetul despărțemîntului din Brașov al „Asociațiunii“, a hotărît așa: un despărțemînt să stee într'un sat o anumită vreme, altul în aceeași vreme în alt sat, și așa mai departe. După un timp anumit, cît se socoate că au putut fi cetite cărțile de oamenii din sat, biblioteca să pune în mișcare, mutându-se despărțemîntul I. cu o comună mai încolo, ear' în locul lui venind despărțemîntul al doilea, în locul celui de al doilea, al treilea, și așa mai încolo, pînă cu vremea toate cărțile să se perîndească în toate comunele

Firește, că acest lucru e foarte de folos. cunoscut fiind adevărul, că cetitul de cărți bune și alese, precum pe ales sînt puse cele din astfel de biblioteci, fac mult bine celor-ce le cetesc, înarmînd pe om cu fel și fel de cunoștințe nouă pentru trebuințele vieții.

Și e cu atît mai de folos lucrul ce s'a făcut la Brașov, că cărțile bibliotecii se pun la îndemîna poporului din satele despărțemîntului, pe nimic, fără vre-o plată, spre cetire. Fiecare locuitor român ce știe ceti, din comunele unde biblioteca e așezată, are drept să împrumute cărți din ea, și numai atunci își perde

cul avea un lanț în mîna. Întrînd în casă vornicul strigă la mine: „Întinde mînile încoace!“ Eu întind mînile, ear' ei mă leagă cu lanțul și îmi zic: „Acum vină cu noi!“ Bătrînul meu tată zăcea tocmai atuncea pe patul morții și din pricina boalei și a spai-meii nici nu era în stare să vorbească, ci se uita numai la toate cele-ce se întîmplă cu mine înaintea ochilor sei. Cînd tata a zărit apoi că pe mine mă iau dela el, își strînsese încă odată puterile sale și îmi cuvîntă cu glas tremurător așa: „Fiiul meu, scumpul meu băiat! Apoi la asta ai ajuns? La asta te-am crescut, te-am hrănit, te-am îmbrăcat, te-am învățat? Noi te-am iubit atît de ferbinte, atît de cu inimă am grijit de tine și atît de greu am lucrat pentru tine ca să te vedem odată fericit și ca să putem avî odată de tine bucurie și ajutor — și tu eată unde ai ajuns, eată ce bucurie ne faci la sfîrșitul vieții noastre! Nu 'ți-am zis, băiete, să nu te mai duci pe la cărcimă și să nu mai beai rachiu cel afurisit? Tu însă n'ai ascultat de cuvintele mele părintești și acum vezi singur

acest drept, dacă strică cărțile ori le perde din vina sa.

În felul acesta oamenii cu tragere de inimă pentru luminarea poporului nostru, nădejduesc să-l pornească spre un avânt mai repede al deșteptării și lărgirii cunoștințelor folositoare de tot felul.

Și e bun și frumos acest lucru și va ajuta și el la atingerea scopului, — nouă însă ni-se pare că e cam greu a umbla cu lada cu cărțile din sat în sat, a pune apoi bibliotecar, și ear' a o lua după anumită vreme, — ci mult mai bine e dacă comunele noastre s'ar pune pe întemeierea de biblioteci statornice în locul lor, biblioteci școlare ori parohiale, din care să se împrumute și să cetească cărțurările împreună. E și mai ducător la scop.

Vom felicita cu dragă inimă pe toți Români din părțile unde vom auzi, că s'au pornit mișcări pline de viață întru întemeierea de biblioteci, și unde întemeiate odată, ele vor fi și *cetite* și bune sfaturi din ele folosite în viață.

Dacă vre-odată a fost adevărată vorba cu „ai carte ai parte“ — apoi ea mai ales în zilele noastre se adevărește foarte, în toată lumea!

Cu cât un popor e mai cu carte, el e mai respectat de lume, e lăsat să se cârmuiască de sine, ca vrednic fiind de aceasta, și cu cât el e mai sărac în carte și mai întunecat, este și mai uitat de lume și apăsător de altul mai isteț decât el!

Aceasta s'o știe și s'o creadă oamenii noștri, și pună-se dar' pe lucru pretutindenea întru a-și agonisi carte, ceea-ce foarte ușor se ajunge prin cetit.

Eată de ce am dorî noi să avem în toate satele cât de mari și bune biblioteci!

unde te-au adus neascultarea și beția! Acuma nu-ți vor mai ajuta cuvintele mele, pentru-că e prea târziu; dar' adă-ți încă aminte de cuvintele ce vreau să-ți spun acuma în clipa cea de pe urmă a vieții mele, în clipa despărțirii noastre — pentru-că ochii mei pe semne nu te-or mai vedea. Adă-ți aminte, băiete, că tu deși ai săvârșit un păcat grozav, deși te-ai făcut un păcătos mare și om rău, dar' totuși peți încă mișcarea și îndreptarea păcatului tău, poți încă să te faci om bun, dacă te vei pocăi din inimă și dacă te vei ruga la Domnul Dumnezeu ca să se îndure de tine și să-ți arete calea cea dreaptă și bună. Ear' acuma rămâi sănătos, fiule!!...

Sfârșind cuvintele acestea, bătrânul meu tată a început a plânge ca un copil mic, ear' bătrâna mea mamă bocea amară și își frângea mâinile de jele. Astfel în supărare nesfârșită, cu plângeri și tânguiri am părăsit casa sărmanilor mei părinți.

M'au dus apoi la Cernăuți și m'au dat pe mâna judecătoriei. Acuma tocmai am cunoscut ce păcat mare am săvârșit eu, neas-

O lege înțeleaptă.

Cine nu știe, că una din cele mai mari nenorociri a popoarelor este, între altele, aplicarea oamenilor de a bea prea multe beuturi spirituoase, zdrobitoare de sănătate și aducătoare de sărăcie.

Lucrul acesta îl știu și îl simt chiar și beutorii, ba încă mai ales ei. Însă înzadar. Patima e rea și tare și omul vede că rău face, dar' totuși bea, căci e greu a te subtrage ei, dacă te-ai dat odată și ai ajuns la această patimă.

Ear' astfel fiind, e numai prea firesc, că o parte a omenimii, cea mai cumpătată, a pornit o adevărată luptă în contra beuturilor spirituoase, ici într'un fel, prin „reuniuni de temperanță“ (însoțiri de reținere), dincolo în altfel!

Acum dintr'o țeară de Mează-noapte din Norvegia, ne vine o pildă frumoasă, despre un nou fel de luptă în contra beuturilor spirituoase, și anume o luptă pornită din partea statului, însuși înrolând sub steagul ei și pe toți cetățenii de bine ai țării.

E vorba de o nouă lege ce s'a adus de curând în Norvegia în privința cârcimăritului.

Legea sună așa, că, *pentru ca cineva să poată deschide birt în sat, are să dobândească spre această îngăduință dela poporul însuși ce locuiește în sat, și nu dela ministru nici dela împărăție!*

Toți locuitorii peste 25 de ani au să hotărască în toate comunele asupra îngăduinței.

Dar', vor zice mulți, asta încă nu e chezeșie că o să fie oprite deschiderile de birturi pe sate, căci doar' bărbații toți cam trag la masa de beut, și ei vor vota pentru deschidere.

Așa ar fi fost. Dar' aducătorii legii au fost așa de cumiți, că au dat drept de a hotărî în această privință, nu numai bărbaților, *ci și femeilor!* Ear' femeile fiind foarte puține beutoare, ele vor fi contra deschiderii de birturi, mai ales având copii și dorind ca crucerii agonisiți să rămână în casă pentru îmbrăcarea și hrănirea copiilor. În chipul acesta e nădejduit, că noua lege despre cârcimărit, adusă de Norvegieni, va face foarte mult bine poporului, stîrpind din

cultând de învățăturile cele bune, ceari 'mi-le-a dat bunul meu părinte bătrân. Ca să-mi ușurez măcar încâtva păcatul cel greu, mă rugam noapți întregi în genunchi, vârsând lacrimi amare. Am bătut nenumărate mătâni, am sărutat chiar pământul cel sfânt, am oftat cătră puternicul părinte ceresc și l-am rugat că prin îndurarea sa cea mare să-mi ierte păcatele, să-mi mântuească sufletul și să mă îndrepte pe calea cea bună. Și prea milostivul Dumnezeu s'a îndurat de mine, care m'am pocăit de păcatele mele și mi-a ajutat a dovedi înaintea judecătoriei, că păcatul meu cel mare nu l-am săvârșit cu mintea deplină, ci numai din pricina beției și n'am voit să-lucid pe tovarășul și prietenul meu. Pe temeiul acesta judecătoria m'a judecat numai la un an și jumătate temniță.

Pedeapsa asta am făcut-o în criminalul din Liöv. Pe când ceiaștii tovarăși ai mei din criminal în timp slobod petreceau în lene și în trândăvie, eu mă rugam și mă trudeam. Lucrul meu cel mai plăcut în criminal era, pe lângă săvârșirea sfintelor rugăciuni, încă

rădăcină și din ce în ce în cercuri tot mai mari, urita patimă a beuturii, rămânând poporul și cu banii în pungă și cu sănătatea în oase!

Eată adevăratele guverne, cari sînt alcătuite din adevărați *părinți ai patriei* ce fel de legi aduc pentru popoarele în fruntea cărora stau!

Lupta în comitate.

Cetitorii „Foi Poporului“ cunosc sfârșitul frumos la care se ajunsese în toamna trecută cu alegerile pentru congregație în comitatul Albei-inferioare. Aproape în toate cercurile eșiseră aleși *numai Români!* Dar' chiar pentru asta alegerile acestea au fost toate nimicite.

Pe 17 Ianuarie au fost puse alegeri nouă la Zlatna, Blaj, Ighiu, Ocna și Vingard. Pe de astă-dată puterea statului se pusese toată în mișcare, dar' nici Români n'au stat cu mâinile în sin!

La Blaj, Români au biruit de nou, scoțând din urnă listă ear' curat românească, 6 inși!

La Vingard asemenea au biruit de nou, scoțând aleși pe 13 Români!

La Zlatna tot așa au ales numai Români, pe 5 inși!

La Ocna-Sibiiului însă și la Ighiu, au căzut Români, deși s'au purtat bine aproape toți. Și au căzut, fiindcă în aceste cercuri străinii sînt de fapt foarte puternici și numeroși, așa că dacă în rîndul trecut au eșit Români biruitori, a fost numai pentru-că străinii din cer-

curi, încrezuți în aceea, că Români vor dormi ca până aci, nu s'au dus nici ei toți la votisare. Când colo, Români mergînd de astă-dată să-și facă datoria, s'au văzut în majoritate și au biruit. La proba a doua însă, deși Români au mers earăși în număr frumos, au venit și străinii toți și așa n'au mai biruit.

Fie. Prilegiu li-s'a dat să arete, că voesc și știu să se folosească de drepturile lor, și ei au arătat-o aceasta frumos, și noi sîntem deocamdată și cu aceasta. Vor veni alte vremuri când, știindu-ne folosi de drepturile noastre, vom învinge și pe acolo, pe unde azi încă nu putem.

și cetirea cărților folositoare, pentru-că în criminal am învățat a ceti și a scrie. Acolo în criminal m'am hotărît totdeodată de a nu mai bea nici-când în viața mea rachiul cel drăcesc și blăstemat și a trăi cu frica lui Dumnezeu și cu cinste. Și prea milostivul Dumnezeu a ascultat rugăciunile mele cele ferbinți și mi-a ajutat a mă face earăși om bun, de treabă și cu cinste.

Acum sînt însurat de șeptesprezece ani, de treisprezece ani trăiesc pe gospodăria mea și, mulțumită Domnului, îmi merge foarte bine. *Din banii, ce i-am păstrat cu trezirea mea, mi-am cumpărat câmpuri și acum trăiesc cu familia mea în pace și cu noroc. În vremea de mai nainte, când încă beam rachiul, eram bolnăvicios, nu aveam gust nici la mîncare, nici la muncă, pentru-că una și una mă ardea în stomac, mă duria în piept și adese-ori zăceam chiar bolnav în pat; de când însă am încetat a bea rachiul cel puturos, mă simțesc cu totul sănătos, îmi tignește mîncarea, mă duc cu voea cea mai bună la lucru și îmi place a grijă de toate cele, ce-*

SCRISORI.

Apucătură jidovească.

Voivodeni-mari, în 2 Februarie 1896.

Jidovii dela firmă de beuturi spirtuoase din Făgăraș au colindat de două-ori mai prin toate comunele din comitat, în zilele din urmă, încercând a stoarce dela toți cărcimarii, cari vând beuturi și cari au licenții atât dela firme cât și pe numele singuraticilor.

Pe viitor doresc ca toate beuturile să se cumpere dela dînșii, și să nu le vîndă fără numai cu prețul ear' statorit de firmă. La cărcimarii, cari la învoeală sînt contra, sînt puși la pedeapsă de 300 fl. v. a. Cărcimarii, cari întră la învoeală, toți trebuie să subscrie un fel de revers.

Asemenea s'a întemplat și în comuna noastră Voivodeni-mari. În două zile una după alta au venit la învoire Jidovii, noi comuna am cerut licență în favorul unui boltaș și cărcimar în casele comunei, care aduce frumos venit comunei.

Acest boltaș în deplină înțelegere cu reprezentanța comunală n'au voit încă să facă învoire cu firma. Ducându-se după rachiul i-au oprit butoiul, cu toate-că acela este al dînsului, nevoind a-i mai da nici beutură. Așa a voit a-l trage și pe dînsul la învoire și la subscrierea reversului; dar' dînsul sta și fără beutură.

Deci rugăm pe onorata redacție a ne da deslușire, că adecă putem noi să aducem beuturi și dela alte fabrici și a le vinde noi după-cum ne dă mâna, fîrsă a fi silit la *Reversul* lor?

Avînd licenție de a vinde beuturi, dacă și arînda este a comunei atunci, puteți aduce spirt dela ori-care fabrică. Dacă însă arîndașul regaliei este fabrica, care umblă după reversal atunci nu puteți cumpăra beuturi decât dela dînsa. Dacă însă nu voește să vă dea beuturi, faceți arătare la direcția financiară. Ca să arătați și hărnicie, vă înțelegeți toți sătenii, ca să nu beți nici unul rachiul până nu veți putea bea din cărcîma comunei; dar' reversal deloc să nu dați.

T. I.

Sbiciul lui Dumnezeu.

Vidra-de-jos, 14 Ianuarie 1896.

Mă rog cu supunere, ca să dați loc acestei scrisori despre pădurarul erarial Gligor Bozgariu, de origine fiu de Român din comuna Muscet, în Munții-Apuseni.

Numitului pădurar dându'-ise un os de ros, din partea erarului, pentru-că altcum nu mai putea trăi, și-a vîndut pentru cinci pițule și numele seu românesc în renegatul nume *Bozgar Gergely* alias Pralea. Ajungînd el astfel ca pădurar în așa numitul munte „Dames” din Munții-Apuseni, a început a chinul poporul.

În conțelegere cu stăpînul seu a oprit pe unii oameni să nu mai pășuneze cu vitele în munte unde au stăpînit și pășunat pe lângă o taxă anumită, moșii și strămoșii lor, zicîndu-le, că el poruncește pe acei munți și el trebuie să facă fîn și să-l cosască.

În anul trecut și-a făcut chiar de cap, căci de pe pămîntul unde pășunau vitele dela 5—6 comune, i-au alungat cu totul.

În gură mare se cântau bieții oameni, că la munte nu-i lasă, acasă prin țarină de-aseenea nu le era iertat să pășuneze și așa cei mai mulți au fost siliți a-și vinde vitele cu prețurile cele mai scăzute pentru un ticălos și nemernic de pădurar, numai pe neamurile lui și pe aceia, cari îi puteau plăti mai cât ajungeau vitele.

Alt năcaz încă și mai mare le-a făcut renegatul la munteni, căci i-au oprit și dela pădure ca să nu lucre punîndu-le condițiuni, că numai așa îi lasă să facă doage, dacă pe lângă taxa stabilită dela direcția erarială vor plăti pentru materie și lui fiecare om, care lucră doage, câte 2—3 litre de grâu, făină, mere, prune, picioici și altele. Pe lângă acestea să-i mai facă și câte 3—4 zile, iobăgie, cu coasa. Trebuie să-i cosască iarba de pe munții ce i-au luat cu volnicia dela bieții munteni. Adevărat este, că știut-au muntenii, că iobăgia s'a șters în anul 1848, însă nevoia îl duce pe om și unde nu-i este voia.

Isvorul cel mai sigur de traiul muntenilor este ținerea vitelor și lucrutul de doage din care fac donițe și ciubere. Cu acestea merg apoi iarna prin frig și ger la țeară să le vîndă, ca să plătească darea și să aducă traiul familiei, ca să nu peară de foame.

Oamenii, cari s'au supus condițiunilor statorite de pădurarul Bozgariu, dar' nu le-au implinit așa după-cum i-s'a spus, atunci în loc

sînt bune și de folos. Gazeta, ce o țin acum, îmi e atât de dragă, căci cât voi trăi, nu mă voi lăsa de dînsa. Acum sînt membru și secretar la societatea noastră de cetire sătească, care au pus-o săteanul meu George a lui Nichifor Sauciu, apoi sînt membru și cassar la banca noastră sătească numită „Ajutor propriu” și sînt membru și președinte la „societatea de trezvie”, care am pus-o eu la cale în satul nostru din Mamaieștii noi cu stăruința și cu ajutorul mult mărteii „societăți austriace în contra beției” din Viena, de care se tin acum mulți gospodari, multe gospodine, flăcăi și copile din satul nostru și care a așezat nu de mult în mijlocul satului nostru o cruce mare de fer întru pomenirea sfintei trezvie. În anul acesta mi-se implinesc 45 de ani, pentru-că sînt născut în anul 1850.

Aceasta este istoria vieții mele; ti drept că nu-i prea înveselitoare, dară fi adevărată și plină de învățături pentru toți acei țărani din sîrmana noastră Bucovină, fie ei Români sau Ruși, cari încă n'au încetat a bea rachiul

cel blăstemat și cari duc încă așa o viață destrăbălată, precum am dus-o eu mai înainte. Deci deșteptați-vă toți voi scumpii mei frați, voi toți, cari sînteți așîderea țărani gospodari ca și mine. Deșteptați-vă toți dela mările Nistrului până la apele aurii ale Bistriței, dela stîncele Ceremușului până la apele Molnei, fiindcă pentru noi biata țărănie a bătut acum oara a unsprezecea. Să nu mai ascultați de ademenirile unor jupâni, ca Ițic, Abramco, Chaim, Șmil, Srul și alții, pentru-că acestia nu vă doresc binele vostru. Pe cînd mulți din voi cu femeile și cu copiii vostri muriți de foame, șencarii, propinatorii și proprietarii de velnițe cu femeile și cu copiii lor trîesc pe spatele voastre ca în raiu, răpindu-vă vouă averile voastre strămoșești și făcîndu-se cu banii și cu câmpurile voastre bogătani, nu numai cu mii, ci cu sute de mii, ba chiar și cu milioane de lei în avere. De acum înainte să ascultați, fraților țărani, numai de sfatul preoților și învățătorilor vostri sătești, pentru-că numai ei vă doresc binele. Eată, precum știți toți, chiar și din mijlocul

de plată și mîncare pentru robotă fi bătea ca pe vite, cu un sbiciu ce-l purta la sine, care incerca să fugă dinaintea lui îl pușca prin picioare, de aici poporul i-a zis: „sbiciul lui Dumnezeu”.

Ne mai putînd suferi poporul aceste fărădelegi dela o lipitoare și lăcustă de pădurar, cum este cel din întrebare, reprezentanții din comunele Vidra-de-jos și Ponorel s'au adunat la o ședință, menită anume spre scopul de a scăpa de „sbiciul lui D-zeu”; unul dintre cei de față luînd la desbatere aceste scandaluri, au hotărît: că să facă o suplică către comitele-suprem al comitatului Turda-Arieș, unde aparțin, și acea suplică să o ducă o deputațiune aleasă din sinul lor.

În deputațiune s'au ales dl notar *Nicolau Candrea*, primarul *Avram Pop*, *Alexandru Tomus*, din Vidra-de-jos și primarul *Vesa*, *Ioan Găldan*, din Ponorel, care primise acea sarcină au plecat cu suplica, către Turda. Dînd rugarea comitelui-suprem li-s'au dat un răspuns din partea aceluia, că să fie pe pace și liniștiți cu toții, căci va întreprinde toți pașii de lipsă pentru a delătura omul fărădelege. Arătîndu-se din partea comitelui-suprem lucrul la înaltul minister acela a și ordonat că să se facă cercetare și să se pertracteze cauza.

Cercetarea s'a și pns la cale la pretura din Cîmpeni, care a tinut o săptămână unde ascultîndu-se o mulțime de martori, l-au aflat vinovat pe renegatul Gergely, și numai decât l-a și delăturat din diregătoria de pădurar, fără de a-i dicta vre-o pedeapsă. Noi mulțumim tare și din inimă lui D-zeu și la acei binefăcători, cari l-au alungat, căci de va și rămîne ne pedepsit din partea stăpînirii lumești, ne vom ruga cu mic cu mare la stăpînul cel ceresc, ca din partea lui să nu poată scăpa nepedepsit.

A. T.

Apel

Onorat public cetitor!

Iubite cetitor și creștin bun! în marea comună Zagar, locuită de Sași, trăim și peste 45 familii Români aparținători comunei, ear' de toți sîntem 204 suflete de Români în această comună, și, durere, nouă atîtor suflete de Români, ne lipsește aceea ce atât de lipsă e creștinului: locașul sfînt, în care el să se închine celui Atotputernic, să mulțumească pentru binele ce-l dă, și să-l roage pentru ajutor și povețe pe ale vieții cărări, locaș

nostru al țărănimii s'a ivit în satul Mahala așa numitul proroc, care așa ca și preoții și învățătorii noștri ne învață în numele Mîntuitorului nostru Isus Christos, ca să părăsim pentru totdeauna bulearca cea puturoasă de rachiul, și care ne zice, ca să ne trimitem toți copiii noștri la școală, ca să ne facem în toate satele „cabinete de cetire”, „bănci sătești de păstrare și de împrumut” și „hambare sătești”. Ascultați toți și de el, pentru-că și el îi țeran ca și noi și ca țeran nu ne-a sfătui rău. Cei răi, păcătoși și căzuți să-și iee pildă dela mine, care am fost așîderea păcătoș, să se îndrepte și de bună-seamă vor ajunge ca și mine la stare bună, eară cai buni și avuți să grijească ca să nu pice în fărădelegi și în păcate, precum am fost picat și eu odată în tinerețele mele din pricina beuturilor.

Aceste toate le-am scris eu cu mîna mea și le-am dat la tipar în gazeta „Deșteptarea” și în cărțile deosebite, ca să știe și toată Bucovina ce am pățit din pricina rachiului și ca să se pocăiască toți aceia, ce

În care s'e-ți ceri și s'e-ți afi mângăiere, sufletului în clipele de bucurie, ca și în cele de durere!

Poporeniile acestei comne, dorind din inimă înlăturarea acestei mari lipse sufletești, a hotărât zidirea unui biserici române în filia Zagar. Avem însă așa de puține mijloace materiale la îndemână, că ne este peste putință ca numai din propriile puteri să o putem edifica. Pentru aceea ne rugăm, ca onor. public să binevoască a ne întinde mână de ajutor pentru întruparea dorinței noastre.

În nădejde, că rugămintea noastră ferbinete va afla un viu răsădit în inimile tuturor creștinilor buni ce vor afla despre arzătoarea noastră lipsă și nu vor întârzia a ne întinde cu creștinească dragoste mână de ajutor.

Semnăm cu creștinească iubire:
Zagar, în 24 Ianuarie 1896.

Iosif Popoviciu. Toader Stangaciu.

Ioan Russu,

paroch gr.-or. în Hundorf și administrator în filia Zagar.

Loc deschis. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea producției școlare împreună cu petrecere și joc, ce s'a ținut în ziua de 25 Decembrie 1895 în Viștea-superioară, au binevoit a contribui cu daruri de bunăvoință următorii domni:

Leon Solomon, notar și Ignat Orenstein, câte 2 fl., George Borzea, notar, Ioan Oana, contabil și Ioan Banciu, învățător, câte 1 fl. 50 cr., Nicolae Banciu, pădurar, Ioan Fuciu, comerciant, Vasile Peicu, învățător, Vasile Fuciu, comer. și Victor Lazar, inv. dir. câte 1 fl., Procopiu Clonțea, capelan, Ioan Boldea, vice-notar, Chirilă Bursan, învățător, Iosif Șomârdolea, primar (Corbi), Simionescu, croitor, Andrei Fuciu, comerciant și Daniil Popa, cassar comunal, câte 50 cr., George Isarie, 30 cr., Samoilă Banciu, primar, Iordan Cârje și Eva G. Șandru, câte 20 cr., Nistor Cora și Galateon Lupșor, câte 15 cr., Răfira N. Cora, Dumitru Borzea, Nicolae Borzea, plugar, Daniil Lupșor, Galateon Sofariu, Nicolae Grapă, Zaharie Dan și Vasile Bursan, câte 10 cr.; Vasile Barb 5 cr., ear' dela dl George Avesalon (Brăila) am primit cu posta 10 lei (4 fl. 82 cr.).

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Încă nu s'au pocăit. Spre întărirea și adevărarea celor scrise de mine aici, mă subscriu cu însăși mâna mea, al vostru și al tuturor țeranilor bucovineni de bine doritorul frate.

„Deșteptarea“.

Poesii populare.

Din Blaj

culese de *Nonic Rus Cuztelceanul*, pedagog.

Vai de doi, cari se iubesc,
Și părinții nu-i voesc,
Inimile chinuri poartă
Dragostea nu 'și-o arată,
Amândoi ard într'un foc
Și nu pot sta la un loc.

Ști tu, bade, ce ziceai
Când seara la noi veniai
Cerule pe noi de-a pica
Tu, bade, nu mi-i lăsa,
Cerule pe noi n'a picat
Și tu, bade, m'ai lăsat.

Suma intratelor este 23 fl. 87 cr.
„ eșitelor „ 17 fl. 87 cr.
Rămâne venit curat 6 fl. — cr.

Acești 6 fl. s'au depus la banca „Olteana“ din Viștea-inferioară ca temei pentru un *Fond bisericesc-cultural* și libelul de depunere s'a predat epitropiei parohiale spre păstrare.

Mult stimaiilor dăruitori precum și tuturor celor-ce au luat parte la producțiune și petrecere, li-se aduce și pe această cale cea mai adâncă mulțumită.

Viștea-superioară, 18 Ian. 1896.

Ioan Banciu,
învățător.

Învitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie st. v. «Foaia Poporului» a intrat în al patrulea an al vieții sale. Ne luăm prin aceasta voce a atrage de cu vreme luarea aminte a abonaților nostri, că cu sfârșitul lui Decembrie stil vechiu, le-a încetat abonamentul pe anul trecut și îi rugăm să binevoască a grăbi cu reînnoirea lui, pentru-ca să nu fim siliți a oprî trimiterea mai departe a foii.

«Foaia Poporului» apare regulat și de aci înainte, și prețul îi va rămâne același, și anume:

2 fl. pe anul întreg
1 fl. pe jumătate an.

Pe timp mai scurt, nu putem primi abonamentele, nici dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Abonații noi, sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei *foarte curat și ceteț*, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii nostri sprijinitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului“.

CRONICĂ.

AVIS. Exemplarele gratuite de 100 exemplare din „Foaia Poporului“ fiind deja împărțite. Sânt avisați cetitorii nostri ca să nu cheltuească zadarnic cu alte rugări, că de astă-dată nu se pot da peste numărul statorit. Dacă ne-ar îngădui mijloacele materiale bucurosi am împărți și mai multe exemplare; dar' nu putem.

Prăvălia industriașilor români din Sibiu. Cu toată căldura atragem luarea aminte a cetitorilor nostri la anunțul din foaia noastră, unde se spune, că prăvălia amintită ce mărfuri vinde. Recomandăm grijei și părtinirii deosebită a cetitorilor nostri această prăvălie. Inteligența și poporul din ținutul Sibiului venind la țirg în această cetate își poate acoperi cele mai multe trebuite dela frații sei.

Cârțan și Perczel. Cunoscutul *George Cârțan*, cioban dela Oprea-Cârțișoara, căruia pentru multele nedreptăți ce 'i-s'au făcut și pe la Împăratul, și pe la ministri a umbat, — ne trimite o lungă scrisoare, ca să o publicăm. Este o *epistolă deschisă* către ministrul de interne Perczel Dezső. De astă-dată nu voim a publica în toată întregimea sa scrisoarea lui Cârțan. Dar' eată sfârșitul ei întocmai:

„După-ce am fost așa rău ciocărit, ba și bătut și păgubit fără știrea legii, am văzut mulți oameni răi și am socotit să le duc cărți la oameni, să știe legea. În Sâmbăta Rusalelor am pus o rugare la solgăbiru, să-mi dea voce de a vinde cărți. M'a respins. Am recurat la alispán, m'a respins. M'am dus de-adreptul la ministru: 'mi-a făgăduit. M'a respins eară; am mers eară la *ministru Perczel*. Ear' 'mi-a făgăduit, că am zis, că dacă nu-mi dă dreptul, mă duc să-l cer dela Împăratul, și așa ear' a zis, că capăt: „Cum azi pui rugarea, azi merge în Făgăraș și o capeți cum mergi acasă“. Și am tot așteptat, și nici astăzi n'am căpătat răspuns, cum a zis. *Apoi ce fel de ministru și nu spune drept!*“

Așa încheie Cârțan; noi avisăm pe ministrul Perczel, că dacă nu-i face dreptate, îi publicăm scrisoarea întregă de care așa credem nu s'a bucura.

Astă-noapte ce-a 'noptat,
Mare vis că 'mi-am visat.
Că, mândro, m'ai sărutat,
M'am sculat și-am pipăit,
Și nimica n'am găsit,
Numai dorul inimii
Scris pe fața perinii,
Cu cerneala ochilor
Și cu firul genelor,
Genelor surorilor
Ochilor fărtaților.

Frunză verde earba crește
Dorul mândrii mă topește;
Frunză verde earba 'nspică
Dorul mândrii rău mă strică;
Vântul suflă earba scoală
Dorul mândrii mă omoară;
Vântul suflă, earba culcă
Dorul mândrii mă usucă.

Sub tufă de stejere
Sede badea străinel
Cu-alui mândră lângă el;

Tot îi dă mere din sîn,
Na, bade, că ești străin!
Mândră, mândruleana mea
Pân'-atuncea n'oiu mânca
Până nu te-oi întreba
De când am eșit din sat
Câți voinici te-au sărutat?
Câți au fost, bade, ca tine
Toți m'au sărutat pe mine
Câți au fost ca dumniata
Toți 'mi-au sărutat gura.

Cântă cucul pe Făget
Rămâne-re-ai sat secret
Dacă, bade, nu te ved!
Cântă cucul pe sub vii
Rămânere-ai sat pustiu
Dacă tu bade nu vii!

Mândra mea de mândră mare
Nici obiele 'n cisme n'are,
Făr' se 'ncalță cu hârtie
Numai ca să-mi placă mie.

Daruri creștinești. Pentru biserica din Luncoșoara în anul trecut s'au făcut următoarele daruri: doamna Elisabeta Popescu, preoteasă, a dăruit mai multe obiecte în preț de 5 fl. v. a. Elena Boticiu, a dăruit un liturgieriu cu litere latine și un stihar în preț de 9 fl. 15 cr. Doamna Francisca Raab a dăruit un stihar în preț de 3 fl. 50 cr. v. a. Mărie Lețiu, Ochtoichul cel mare în preț de 7 fl. 50 cr. v. a. Nicolae Madar, un clopoțel de argint cu 6 fl. 30. cr. v. a. Josif Lețiu și Teodor Cipou, a lui Joan, 2 sfeșnice în preț de 6 fl. 30 cr. v. a. Gligoriu Cipou al Flori june, a făcut o măsuță, ca să cetească școlarii apostolul de pe ea. Toate aceste jertfe frumoase s'au făcut la îndemnul bunului nostru preot Alexandru Traian Popescu, pentru cari daruri frumoase dăruitorii sunt rugați a primi și pe această cale mulțumita comitetului parochial, precum și a tuturor locuitorilor. *Petru Cipou*, not. com. parochial.

Un frumos dar pe seama bisericii. Din Zoltan ni-se scrie: Economul *Ioan Mihailu* (comitatul Târnavei mari), văzând lipsele, în cari se află biserica, a dăruit din adevărat simț creștinesc pentru ajutorarea bisericii, 5 obligațiuni în suma de 492 fl., pentru care subscrisul în numele reprezentanței bisericesti îi aduc călduroasă mulțumită, dorind ca D-zeu să-i răsplătească pentru această jertfă curată, adusă pe altarul bisericii. Zoltan, 24 Ianuarie 1896. *George Vătășan*, paroch gr.-or.

Mort neîngropat. Ni-se comunică următorul cas: În comuna Sebeșul-de-sus din cercul matricular al Rusciorului, de lângă Șieul-mare, un mort 6 zile a stat pe fața pământului neîngropat, din cauză, că matriculantul n'a fost acasă. Bravo! canoniști din Mecca jidano-maghiară! *Un. y.*

Veste slabă. Din Iacobeni ni se împărtășește, că preotul *Ioan Lațcu*, este foarte neglijent față de direcția sa, abia servește când-și-când în biserică, de bunăstarea bisericii și școlii puțin îi pasă. Afară de acestea despre deșteptarea, luminarea și înaintarea culturală n'are nici o grije. În casa acestui preot n'ai sfla pentru galbini o foaie românească, ba se supără și pe poporenii din sat, cari cetesc ziare. Este lucru știut, că oamenii, cari cetesc foi, au mai multă cunoștință despre treburile din țeară și lume, apoi își câștigă cunoștință și despre legi. Dacă cineva are mai multă cunoștință din toate acestea decât preotul, atunci se supără. Slab păstor, care lasă turma în rătăcirea întunecoasă.

Învățător slab. Din Micăsasa ni-se împărtășește, că învățătorul de acolo întrebând fiind ce mai zice „Tribuna“ și „Foaia Poporului“ a răspuns: dați-mi pace, cu acele nu putem câștiga bani. Adecă la învățătorul din Micăsasa nu-i trebuie deșteptare, nici câștigare de cunoștință și lumină, ei numai de acele lucruri de unde poate câștiga bani. Cu asemenea sfaturi n'ai să poți crește poporul, ci mai mult îl orbești.

Vânători de suflete și oi călbejite. Din Uzdin (comitatul Torontal) primim știrea, că niște fruntași români de acolo, precum Lupulescu, Puia, Crețiu ș. a. au primit să fie aleși din partea reprezentanței comunale ca delegați, cari au să iee parte la parada de deschidere a Mileniului din Budapesta. Atât sus amintirii fruntași, cât și reprezentanța comunală din Uzdin sunt mulțumiți cu dreptă-

țile ce le fac stăpânitorii noștri de astăzi cu multă nepricepere. Cei aleși sigur vor zice poporului, că se duc la Budapesta, ca să câștige ceva pentru poporul mai sărac, pe a căruia cheltuială vor lua parte la alaiul îngreșat. — Fraților uzdini! fiți cu inima la loc și nu lăsați să vă înșele cu buzele viclene.

Petreckeri. Societatea academică „Junimea“ a arangiat Marți în 11 Februarie st. n. în sala societății filarmonice din Cernăuți o petrecere cu joc.

— Tiverimea plugarilor gr.-or. români din Jertof au arangiat în 20 Ianuarie o petrecere cu cântări și teatru, programul este următorul: 1. „Bobocel și inel“, cor bărb. de I. Vidu. 2. „Botezul“, cor bărb. de C. Porumbescu. 3. „Trecui valea“, cor m. de I. Vidu. 4. „Brêul popii“, cor m. de I. Musicescu și „Nevasta care iubește“, de I. Vidu, cor mixt. Teatru este: „Dumnezeul săracilor“ sau „Visitul de August“ de Kotzebue, tradusă din limba germană de Marius I. Rosenberg. Începutul la 8 ore seara. *Vasile Novacescu*, abonet.

— Din Cuvin ni-se împărtășește, că învățătorul *Dimitrie Popovici* a întocmit o seară plăcută prin concertul împreunat cu joc. La aceasta au luat parte mulți inteligenți din loc și din jur.

— În Șura-mare, la stăruința părintelui *Nicolae Opriș* și învățătorul *Nicolae Stoica*, s'a întocmit în 14 Ianuarie o petrecere cu producțiune teatrală. Programul este următorul: 1. „Cinel-Cinel“, în 4 acte. 2. Dialog „Ce ne stinge de pe fața pământului“. 3. „Țărăncuța și Vânătorul“, cântate în 2 voci. 4. „Hora maicelor“ și „Hora popilor“. 5. „Grija bună păzește primejdia rea“, declamată de un june. 6. „Întraste haine“, cântată în 2 voci ear' punctul 7 au fost „Romanul“, jucat de 9 elevi și învățătorul 10, toți în costum românesc. Toate aceste puncte au fost bine executate.

Vulturul. Din această foaie humoristică primind nr.ii 4—5 deodată, pe scurt vom aminti și cetitorilor noștri din cuprinsul aceluia. Așa în nr. 4 poezia, care ne dă în parodie „Noi vrem pământ“, este bine compusă, are multă glumă și humor. Numărul 5 are conținut tot mai bogat în haz, humor și glume. Mai ales părțile studiului *en-ciclop-edic* dintre „uniți și ortoloxi“ stârnește și pe cel mai serios cetitor la ris. Tablourile: *Furnalistica noastră* (în vechime) și *Furnalistica noastră* (astăzi) sunt foarte bine reușite. Foaia ese în toată Dumineca redactată de veselul și glumețul *Iustin Ardelean* din Oradea-mare (Nagy-Várad). Prețul de abonament pe an 6 florini.

Gendarmi ucigași. Din comuna Uzdin un țeran de frunte, ne spune că gendarmii de acolo ținând cercetare într'o afacere de furt, au arestat 6 locuitori din Uzdin și legându-i i-au luat cu dîșii și i-au dus la Dobrița. Aceasta este o comună din apropiere, unde se credea, că arestații ar avea soți. Ce s'a întemplat pe drum nu se știe încă; se știe însă atâta, că patru gendarmi, au împușcat trei dintre arestați, doi au rămas morți pe câmp, ear' al treilea a sosit rănit la Uzdin care astăzi se luptă cu moartea. Cealalți trei arestați au luat-o la fugă și au scăpat cu vieață. Eată cine are în țeara noastră să ne apere avutul și vieața!

Calendarul Revistei „Lumea Ilustrată“

este un prețios calendar pentru ori-ce familie, prețios, și aceasta îndeosebi pentru partea literară ce o conține. În ori-ce calendar afiși și o parte literară, astfel, că în calendare vechi descoperi de multe-ori lucruri de înaltă valoare. Calendarul dela „Lumea Ilustrată“ se deosebește de toate celelalte calendare românești prin bogăția mare a părții literare, provăzută și cu frumoase și multe ilustrațiuni. Așa între ilustrațiuni găsim portretul regelui și al reginei din România, cabinetul de muncă al înaltei scriitoare Carmen Sylva, portretele diferiților bărbați mai însemnați de dincolo urmate și de biografii, bună-oară și al prim-ministrului Dimitrie Sturdza, al vestitului medic și academician Dr. Felix și alții. Nuvele, basmele și poeziile cele multe sunt bine alese și sunt demne de a fi cetite.

Autorii poeziilor în cea mai mare parte sunt cunoscuții Th. D. Speranță, Gh. din Moldova, Radu C. Rosetti, Smara și alții. Basmele cele mai multe sunt de directorul bibliotecii pentru toți, dl Dumitru Stăncescu. O pagină de tot frumoasă a Calendarului este însă o „Amintire din Sinaia“, scrisă de iubitul nostru V. A. Urechii.

După-cum s'a putut vedea, conținutul acestui calendar este atât de variat, încât e vrednic ca să fie răspândit și pe la noi.

Noi îl recomandăm cu toată căldura, având în vedere, că nu dispunem pe aci de calendare atât de bune.

Prețul este 70 cr. și se expediază franco dela „Institutul Tipografic“ din Sibiu.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui Toma Vulc, Balomir. Despre isprăvile frumoase din comuna d-voastre s'a scris în zilele trecute, așa n'are înțeles repetarea. Dacă cei din fruntea d-voastre fac totul pentru înaintare, nu fac alta decât își împlinesc datoria, deci laudă li-se cade.

Dlui N. Cilan S. Cine se ascunde se teme, apoi cine se teme putem crede că n'are drept. Așa fiind, nu putem sta de vorbă. Dacă este cum spui, faceți arătare la ministrul de culte.

Dlui T. Călbaza, Poșaga. Toate poeziile populare, cari se află de bune se publică. Bine ar fi, dacă tinerii noștri ar mai scrie și alte lucruri bune și folositoare din economia câmpului, creșterea și grijirea vitelor, cari pot să ne dea și folos.

Dlui Nicolau Pantilie, Vălenii-Șoncutei. Treaba cu calendarul s'a isprăvit. Despre împedecare ai aflat între «Cronici».

Dlui I. C. Comloșan. Noi nu putem da loc în foaia noastră unor asemenea întâmplări cum este cu petrecerea din Chichinda-mare, când scriitorul nu se arată pe față, ci se ascunde sub două litere.

Dlui Creștin, Bistra. Dacă preoții d-voastre n'au putut să se înțeleagă nici chiar la sfîntirea apei în ziua de Bobotează, este lucru slab, despre care ar fi păcat a scrie ca să nu întristăm și mahnim cetitorii noștri.

Dlui I. Lazar, Ticvanul-mare. Deloc nu este așa mare păcat a lua parte la înmormântarea unui Jidov, ca să fie luați la batjocură cineva pentru asemenea faptă.

Dlui G. Mac, Bucium. De plăcintă gura-ți cântă! De poezie n'ai idee.

Dlui I. Barna, Sibiu. Poveștile scrise în poezie, sunt mai mult comedie.

Dlui B. H., preot. Gădălin. Exemplarele gratuite se dau numai pentru plugarii lipsiți de mijloace.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Baltescu**.
Proprietar: Pentru **T. L. Albini** sub sechestru:
Iosif Marschall.

LOTERIE.

Tragerea din 8 Februarie n.

Timișoara: 83 6 56 18 55
 Viena: 35 52 2 63 37

În atelierul „**Institutului
 Tipografic**“ din Sibiu
 se primește

Un culegător-tipograf.
 Condiție sigură.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,president al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. n.

La „**Institutul Tipografic**“ în
 Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

[3632] 5-12

Kathreiner
 CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretul inden. - ½ Chilo 25 cr.

Ce e
 a lui **Kathreiner**
 cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin această, fără de celelalte avantagii, se deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și leftin surogat la cafeaua de boane. E un produs curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantaj în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se poate amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câstig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mil de familii. Și pură adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beaură gustosă.

Nici o gospodină conștientă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, se nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicele imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți
 momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-l permis
 să se vândă cumpenit, sau în altfel de pachetăgiu.

Prăvălia industriașilor români din Sibiu,
 Strada Cisnădiei Nr. 27.

Avem onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că cu începutul lui Februarie am deschis pentru servirea publicului o

BĂCĂNIE

sub firma însoțirii noastre.

Legăturile însoțirii noastre cu principalele case și fabrici din țările străine și patrie, cunoștințele practice a conducătorului prăvăliei ni-a pus în plăcuta stare ca să putem oferi și servi onoratului public cele mai bune și proaspete mărfuri de băcănie, cu prețuri moderate.

Ne-am îngrijit, că măiestrii români de profesiune pantofari și cismari din magazinul nostru să poată cumpăra tot felul de pei și articli trebuincioși în aceste măiestrii cu prețuri cât se poate de moderate.

Asigurând pe onoratul public despre serviciul prompt și acurat, totodată cerem binevoitorul sprigin, cu deosebită stimă și considerațiune

Direcțiunea

Însoțirii de credit și depuneri a industriașilor români
din Sibiu.

[633] 3-

Publicațiune.

În 16 Februarie 1896 la 10 ore
ante amezai se va exarênda cuptoarele
de var a comunei pe un period de 3 ani.

Condițiunile se pot vedè în cancelaria
comunală în orele oficioase. [638] 2-2
Orlat, în 5 Februarie 1896.

Primăria comunală.

acordă împrumuturi cambiale (cu trei subscrieri) și ipotecari, avansuri
pe efecte (lombard) și primește depuneri spre fructificare dela singuratici
cu 5 1/2%, dela biserici și corporațiuni cu 6%. Darea după interese
se solvește din partea institutului.

Direcțiunea.

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE PE ACȚII
„SENTINELA”
Satul-nou (Réva-Ujfalú).

„BRĂDEȚUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „BRĂDEȚUL”,
societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat la 27 Februarie nou a. c. la 10 ore înainte de
amezai în edificiul școlii pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1895 și propu-
nerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul viitor și statorirea remunerării
oficialilor societății.
5. Aprobarea regulamentului intern, cum și a celui pentru fondul cultural
și de binefaceri.
6. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei
adunări generale.
7. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §-lui 21 din statutele societății, doresc a
participa la adunare în persoană ori prin plenipotenți, sânt poftiți a-și depune acțiile
și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 27
Februarie n. a. c. la 9 ore înainte de amezai.

Orlat, 5 Februarie 1896.

[646] 2-2

Direcțiunea.

Contul bilanțului

cu finea anului 1895.

Active:		coroane	fleri	Pasive:		coroane	fleri
Cassa în număr		7999	18	Capital social:			
Împrumuturi pe obligațiuni		81249	30	500 acțiuni á 50 coroane		25000	—
Cambii escomptate		347	14	Depuneri spre fructificare		55773	90
Debitori			144	Fondul de rezervă		2124	76
Spese de fundare	fl. 400.—			Creditori		4200	—
20% amortisare	„ 100.—	300	—	Dividendă neridicată		9	62
Mobilier	„ 439.24			Interese transitoare pe 1896		1222	42
10% amortisare	„ 43.92	395	32	Profit curat		2104	90
		90435	60			90435	60

Contul profitului și perderilor

cu finea anului 1895.

Eșite:		coroan	fleri	Venite:		coroane	fleri
Interese după depuneri spre fructificare	fl. 2310.—			Interese dela împrumuturi și escompt		4765	45
Interese de reescomp	„ 126.10	2436	10	Interese de întârziere		57	40
Spese de cancelarie		815	72	Provisiuni		1067	—
Contribuțiuni directe și comunale		589	17	Competență		199	96
Amortisarea din spese de fundare	fl. 100.—						
Amortisare de mobilier	„ 43.92	143	92				
Profit curat		2104	90				
		6089	81			6089	81

Orlat, 31 Decemvrie 1895.

Romul Simu m. p.,
președinte.

Ioan Manta m. p.,
membru în direcțiune.

Dionisiu Aaron m. p.,
membru în direcțiune.

Lud. Pesamosca m. p.,
comptabil.

Dr. G. Prunaș m. p.,
vice-președinte.

Alex. Drăgan m. p.,
cassar.

Dionisie P. Decei m. p.,
secretar-controlor.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, precum
și contul profitului și al perderilor și l-am aflat în deplină consonanță cu registrele
principale și auxiliare.

Orlat, 5 Februarie 1896.

Dr. Stroia m. p.,
președ. com. de supraveghere.

Ioan Ivan m. p.,
membru al comis. de insp.

Valeriu Arsenie m. p.,
membru s. în comis. de supravegh.

Se află de vânzare la **Institutul Tipografic în Sibiiu**

Călindarul „Lumea Ilustrată”

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri,
împreună cu porto postal.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Institutului Tipografic”,
Sibiiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ

compus de
cei 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.